Anders organiseren voor inclusief onderwijs

Congres MN Bert van Velthooven en Winona Ensink

Programma

- Voorstellen
- Inclusief onderwijs, wat verstaan we daaronder?
- Werkagenda inclusief onderwijs 2035
- Anders organiseren van een inclusieve leeromgeving
- Een voorbeeld: Programma ULVO
- In gesprek

Voorstellen

Winona Ensink

- Programmaleider PO partnerschap POO
  34 besturen, 375 scholen in Midden-Nederland

- Adviseur Samen Opleiden, Marnix Academie

Voorstellen

- Bert van Velthooven
- b.vanvelthooven@hsmarnix.nl

- Professional Doctorate kandidaat “samen inclusief
- onderwijs ontwikkelen”
- https://www.professionaldoctorate.nl/kandidaten/49263/bert-van-velthooven.html

- Academic director Master passend meesterschap
- https://www.masterpassendmeesterschap.nl/

Even nadenken

- Wat wordt er volgens jou bedoeld met inclusief onderwijs?
- Hoe kom je het tegen in de praktijk?
- Deel dit kort met je buurman buurvrouw

Inclusief onderwijs

- Internationaal wordt inclusief onderwijs steeds meer gezien als een principe dat recht doet aan de diversiteit tussen álle leerlingen

(Mel Ainscow, 2020)

School matchmaker gift results | Schools | The Guardian

In tijd

1994; Nederland heeft al in 1994 het Salamanca Verklaring ondertekend: reguliere scholen met een inclusieve oriëntatie zijn het meest effectief om discriminatie tegen te gaan, een inclusieve samenleving te bewerkstelligen en onderwijs voor iedereen te bereiken. THE SALAMANCA STATEMENT AND (european-agency.org)

2014; Regeringsbeleid passend onderwijs; “gewoon waar kan, speciaal waar moet”

Home - Steunpunt Passend Onderwijs (steunpuntpassendonderwijs-povo.nl)

2023; Contouren werkagenda route naar inclusief onderwijs: “Het toewerken naar inclusief onderwijs is flexibel, maar geen vrijblijvendheid” https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9e1bccf1789a572a01fc5662f71a46577213e9b9/pdf

2024: The Salamanca Statement Anniversary: 30 Years of Progress? “ondanks progressie in de richting van inclusief onderwijs blijven grote ongelijkheden bestaan”.
https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000390459.locale=en

2024: Beleidskader: Met elkaar voor alle kinderen en jongeren werken aan een inclusieve leeromgeving (OCW).

https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/05/10/bijlage-11-beleidskader-definiering-inclusief-onderwijs

Realiteit, gelijkheid, billijkheid, gerechtigheid

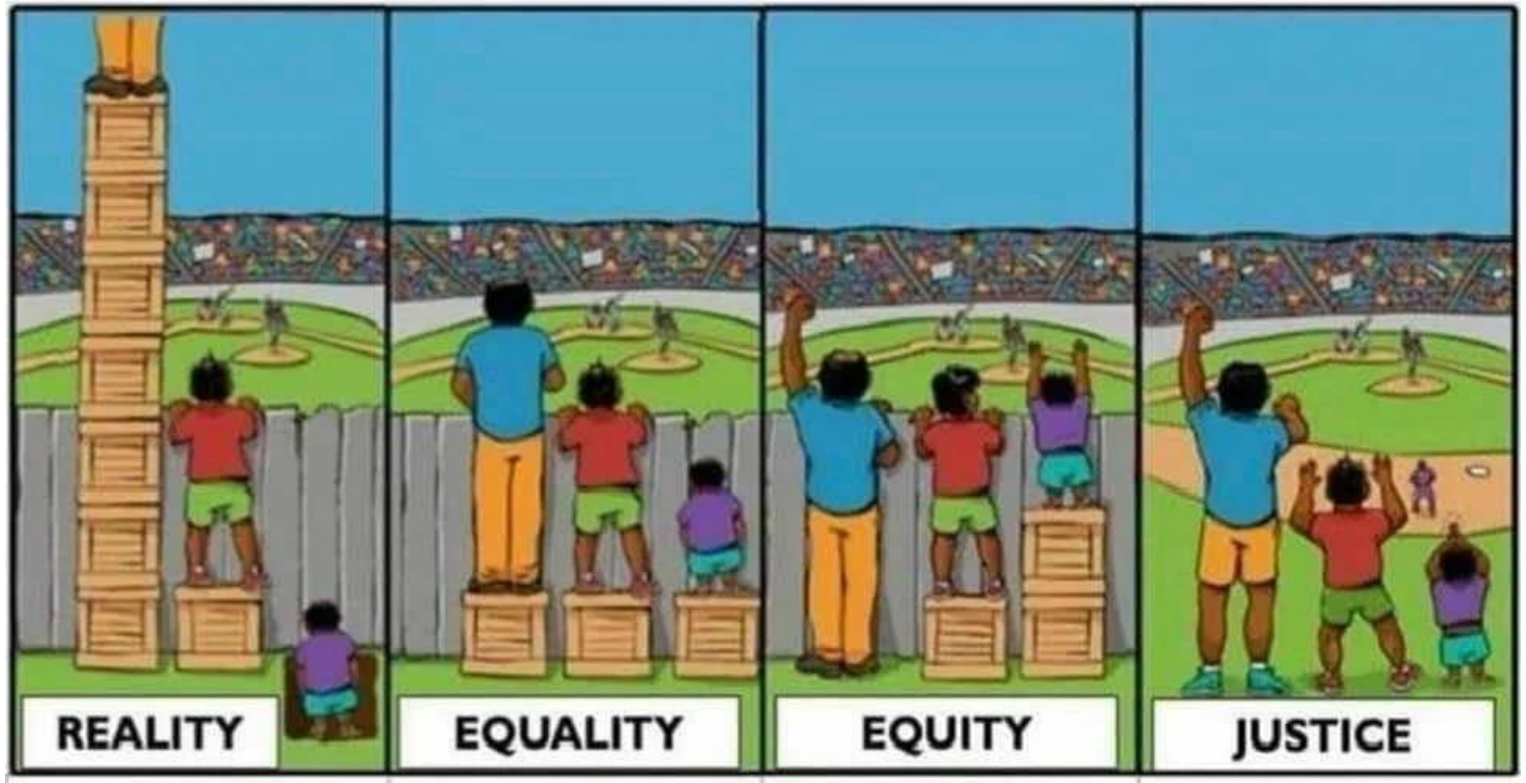

https://www.reddit.com/r/coolguides/comments/o3ivsg/equality_equity_and_justice_explained_better/

Twee documenten van OCW

CONTOUREN WERKAGENDA ROUTE NAAR INCLUSIEF ONDERWIJS 2035

Versie 17 maart 2023

Beleidskader

Met elkaar voor alle kinderen en jongeren

werken aan een inclusieve leeromgeving

versie 19 april 2024

Flexibel en multidisciplinair

Uit de werkagenda:

Het toewerken naar inclusief onderwijs is flexibel, maar geen vrijblijvendheid

Uit het beleidskader:

Er wordt vanuit een pedagogische basis gewerkt aan de brede ontwikkeling van alle kinderen. Het schoolteam is multidisciplinair en biedt de ondersteuning die nodig is om alle kinderen onderwijs te bieden.

Vervolg contouren werkagenda

De flexibiliteit zit onder meer in variatie in leervormen, tempo, duur, individueel of samen.

Denk ook aan andere vormen van toetsing, leerlingvolgsystemen of flexibiliseer in de momenten.

Ook kan de ‘klas’ waar een jongere in zit variëren.

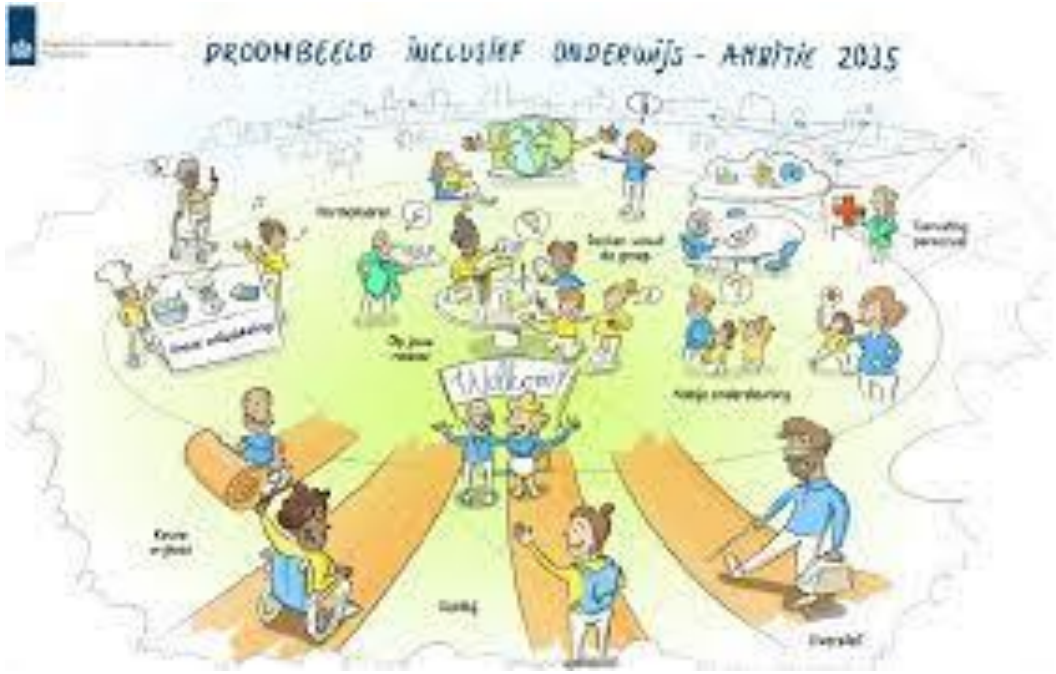

Leerstofjaarklassensysteem

Van den Berg (2020) is helder over het leerstofjaarklassensysteem bij het omgaan met diversiteit.

Hij stelt dat vooral de principes van gelijkheid (zoals doelen, leerstof, toetsing) en gelijktijdigheid (zoals tijdstippen en duur van de lessen) zullen moeten worden afgebouwd.

LEERSTOF JAARKLASSEN SYSTEEM

Van den Berg (2020). Reactie op advies ‘Steeds Inclusiever’ van de Onderwijsraad. Den Haag: TOO

Anders organiseren van een inclusieve leeromgeving

Artikel Bert van Velthooven over inclusieve leeromgeving

Een voorbeeld uit: Onderwijsregio Utrecht Leert

- In onderwijsregio Utrecht Leert investeren we in vernieuwende vormen van opleiden en professionaliseren om een andere organisatie van het onderwijs te ontwikkelen en te verduurzamen.

- Dat doen we door een unieke samenwerking tussen partners uit PO, VO, MBO, HBO, WO en diverse partijen uit het brede jeugd-en sociale domein (kinderopvang, buurtteam, welzijns-en jongerenwerk, sportaanbieders en het samenwerkingsverband).

- Anders opleiden en professionaliseren wordt vormgegeven door het programma **Utrecht Leert Vernieuwend Opleiden (ULVO)**

Utrecht Leert Vernieuwend Opleiden

1. Een **programmateam** op tactisch-strategisch niveau
2. Een **experimenteerruimte** op tactisch-operationeel niveau

Projectleider: Anton Boonen; Lector Duurzame Gemeenschappen (HU)

Programmateam: vertegenwoordigers schoolbesturen KSU, SPO, PCOU-Willibrord, WIJS, NUOVO, MBO Utrecht, ROC-Midden Nederland, Opleidingen HU; IA, Pabo, Social Work, Vaktherapie, en Ecologische Pedagogiek, Marnix Academie, HKU, Universiteit Utrecht en DOCK.

Utrecht Leert Vernieuwend Opleiden

ULVO sluit bij ambitie van de Onderwijsregio om in te zetten op sterke multi-en interdisciplinaire teams die niet alleen bijdragen aan het terugdringen van het personeelstekort, maar ook **kwalitatief** kunnen omgaan met complexe maatschappelijke vraagstukken zoals inclusief onderwijs. Dit vraagt ook om een vernieuwende kijk op opleiden en professionaliseren

Binnen ULVO kiezen we voor een **bredere, domeinoverstijgende** insteek voor het ‘anders organiseren’

Actielijnen

Twee actielijnen:

- Samen opleiden tussen onderwijssectoren en
- Domeinoverstijgend opleiden

Via:

- ontmoeten en samenwerken
- verbinden van bestaande opleidingstrajecten
- ontwerpen van nieuwe opleidingstrajecten

Drie routes

Drie routes met proeftuinen die de huidige opleidings-en professionaliseringsinfrastructuur verrijken en een onderbouwd, aanvullend en ander antwoord geven op de arbeidsmarkttekorten en de veranderende eisen en behoeften van onderwijsprofessionals:

Route 1: Interprofessioneel opleiden in het PO en VO in leernetwerken

Route 2: Interprofessioneel opleiden in het GO en praktijkonderwijs

Route 3: Doorstroom MBO – Associate Degree - Bachelor

Interprofessioneel opleiden in het PO en VO in leernetwerken

2024-2025: Twee interdiciplinaire leernetwerken met drie PO scholen en één VO-school in de Leidse Rijn.

Met studenten en opleiders van: Social work, Ecologische Pedagogiek, Vaktherapie, Pabo, Docent muziek, Tweede- en eerstegraads lerarenopleidingen voortgezet onderwijs, Pedagogisch Educatief professional en Onderwijsassistent**.**

2025-2026: Drie leernetwerken, twee met elk drie PO scholen en één VO-school in de Leidse Rijn

Ervaring student social work

Ervaring opleiders en studenten interdiciplinair leernetwerk

Schoolopleider: *‘Als leerkracht denk je al snel: We zullen het wel weer zelf moeten regelen. Maar dat hoeft dus helemaal niet. Ik zie nu wat er mogelijk is en ik besef dat ik het niet allemaal alleen hoef te doen’*

Directeur: *‘Een doorgaande lijn tussen wat er op school en buiten gebeurt, dat is voor mij waar we uiteindelijk met z’n allen naartoe moeten’*

Instituutsopleider: *‘We zijn allemaal niet gewend om samen te werken met andere disciplines, het is enorm belangrijk dat we openstaan voor elkaar en blijven afstemmen, dit vraagt tijd.’*

Student lerarenopleiding: *'Ik weet nu veel beter wat een collega vanuit het sociale domein kan toevoegen. Doordat we samen geleerd hebben afgelopen jaar zal ik sneller een leerling doorsturen'*

Student social work: *'ik heb meer zicht gekregen op de problematiek in scholen en de rol die ik daarin kan vervullen, samen met de leerkrachten'.*

Interactie: “Gesprek op voeten”

- Wie wil maakt de zin af……..
- Herkenbaar?
- Stap naar voren

Interdiciplinair samenwerken voor een inclusieve leeromgeving roept bij mij het volgende op…..

Voor een leerkracht lijkt mij samenwerken in een interdisciplinair team…….

Voor een student van een lerarenopleiding lijkt mij interdisciplinair samenwerken…….

Leuk hoor interdisciplinair samenwerken, maar…….

Ik ben nog benieuwd naar …..

Meer informatie

- ULVO
- Website Utrecht Leert Vernieuwend Opleiden
- Publicatie platform SO&P: Grenzen Overbruggen Interprofessioneel Samen Opleiden in de praktijk
- Waar school en wijk elkaar vinden _ Utrecht Leert Vernieuwend Opleiden.pdf
- w.ensink@hsmarnix.nl
- b.vanvelthooven@hsmarnix.nl
- Artikel Bert van Velthooven over inclusieve leeromgeving